

កសិករ និង ធម្មជាតិ

Farmer and Nature

បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមជ្រូកជាលក្ខណៈគ្រួសារ

មាតិកាអត្ថបទ

ទំព័រ

អារម្ភកថា.....	១
ជំពូកទី ១: បច្ចេកទេសសាមញ្ញក្នុងការចិញ្ចឹមស្រូវសាច់	
១.១. កត្តាដែលមានឥទ្ធិពលខ្លះលើការលូតលាស់របស់ស្រូវ	២
១.២. ការស្រោចទឹកសព្វថ្ងៃ	២
ក. ពូជជ្រូកសំខាន់ៗនិងប្រភពពូជ.....	២
ខ. របៀបជ្រើសរើសកូនជ្រូកយកមកចិញ្ចឹម(ជ្រូកសាច់)	៤
១.៣. រុក្ខាប្រូកនិងរបៀបធ្វើរុក្ខា	៥
ក. ទ្រុងជ្រូក.....	៥
ខ. របៀបធ្វើទ្រុងជ្រូក.....	៦
១.៤. ស្នូកចំណីនិងស្នូកទឹក	៧
១.៥. ស្នូកចំណីនិងស្នូកទឹក	៧
ក. ចំណីផ្តល់ថាមពល	៨
ខ. ចំណីផ្តល់ជាតិសាច់ (ប្រូតេអ៊ីន).....	៨
គ. ចំណីផ្តល់វីតាមីន.....	៨
ឃ. ចំណីផ្តល់សារធាតុរ៉ែ.....	៩
១.៦. របៀបលាយចំណីនិងផ្តល់ចំណី	៩
ក. របៀបលាយចំណី.....	៩
ខ. របៀបផ្តល់ចំណីដល់ជ្រូកសាច់.....	១១
១.៧. ទឹក	១២
១.៨. ការថែទាំនិងធ្វើអនាម័យ	១២
១.៩. ប្រការដែលត្រូវអនុវត្តដើម្បីចិញ្ចឹមស្រូវឱ្យបានផលខ្ពស់	១៣
ក. ពូជ.....	១៣
ខ. ទ្រុង.....	១៤
គ. ចំណីនិងទឹក	១៥
ឃ. របៀបចិញ្ចឹម.....	១៦
ង. ការថែទាំនិងធ្វើអនាម័យ	១៦
ច. ការពារជំងឺ.....	១៧

ជំពូកទី ២: បច្ចេកទេសសាមញ្ញក្នុងការចិញ្ចឹមស្រូវមេ

២.១. កត្តាដែលមានឥទ្ធិពលលើការលូតលាស់របស់ស្រូវ	១៨
២.២. ការជ្រើសរើសពូជ	១៨
ក. ពូជជ្រូកសំខាន់ៗនិងប្រភពពូជ	១៨
ខ. របៀបជ្រើសរើសកូនជ្រូកទុកធ្វើមេពូជ	១៩
២.៣. របៀបលាយចំណីនិងផ្គត់ផ្គង់ចំណីស្រូវ	២០
ក. របៀបលាយចំណី	២០
ខ. របៀបផ្គត់ផ្គង់ចំណី	២១
☞ ការផ្គត់ផ្គង់ចំណីសំរាប់មេជ្រូកបំបៅកូន	២២
☞ ការផ្គត់ផ្គង់ចំណីដល់កូនជ្រូកនៅបៅដោះ	២២
☞ ការផ្គត់ផ្គង់ចំណីដល់កូនជ្រូកផ្តាច់ដោះ	២៤
២.៤. ទឹក	២៥
២.៥. សំបុកកូនស្រូវ	២៥
២.៦. ការបង្កាត់ពូជ	២៦
ក. ការសំគាល់មេជ្រូករកឈ្មោល	២៧
ខ. ការថែទាំមេជ្រូកឆើម	២៧
☞ ការសំគាល់មេជ្រូកឆើម	២៧
☞ ការថែទាំមេជ្រូកក្នុងរយៈពេលឆើម	២៨
☞ ការសំគាល់មេជ្រូកជិតកើតកូន	២៨
☞ ការជួយមេជ្រូកក្នុងពេលកើតកូន	២៩
២.៧. ជំងឺឆ្លាប់ជួបប្រទះចំពោះមេស្រូវ	៣១
ក. ជំងឺរលូតកូន	៣១
ខ. ជំងឺរលាកដោះ	៣១
គ. មេជ្រូកខ្វះទឹកដោះ	៣២

ជំពូកទី ៣: ជំងឺឆ្លាប់ជួបប្រទះក្នុងការចិញ្ចឹមស្រូវ

៣.១ ជំងឺស្រូវ	៣៤
៣.២. ជំងឺកូនស្រូវ	៣៤
ក. ជំងឺរាកកូនជ្រូក	៣៤
ខ. ជំងឺខ្វះជាតិដែក	៣៦

គ. ជំងឺតេតាណូស.....	៣៨
៣.៣ ជំងឺសំខាន់ៗដែលជួបប្រទះក្នុងការចិញ្ចឹមសត្វ	៣៩
ក. ជំងឺប៉េស្ត.....	៣៩
ខ. ជំងឺសាទឹក.....	៤០
គ. ជំងឺកញ្ជ្រៃល.....	៤១
ឃ. ជំងឺអុតក្តាម.....	៤៣
ង. ជំងឺក្បួនលាមក.....	៤៤
ច. ជំងឺចុងអង្ករ.....	៤៥
ឆ. ជំងឺព្រួន.....	៤៥
ជ. ជំងឺអង្កែ.....	៤៦
ឈ. ជ្រូកអន់បាយ.....	៤៧
៣.២. ការការពារជំងឺ	៤៨

ជំពូកទី ៤: បទពិសោធន៍ជាក់ស្តែងរបស់កសិករក្នុងការចិញ្ចឹម និងព្យាបាលសត្វ

៤.១. បទពិសោធន៍ព្យាបាលជំងឺអុតក្តាមលើសត្វជ្រូក.....	៥០
៤.២. វិធីព្យាបាលជំងឺកមរមាសលើសត្វជ្រូក.....	៥១
៤.៣. វិធីព្យាបាលជំងឺសត្វកង្វះឈាមនៅលើកូនជ្រូក.....	៥២
៤.៤. បទពិសោធន៍ចិញ្ចឹមជ្រូក.....	៥៣
៤.៥. បទពិសោធន៍ចិញ្ចឹមជ្រូកមេ.....	៥៥
៤.៦. បទពិសោធន៍ចិញ្ចឹមជ្រូកអាច់បានផលច្រើន.....	៥៦
៤.៧. បទពិសោធន៍ចិញ្ចឹមជ្រូកបានផលល្អ.....	៥៨
៤.៨. បទពិសោធន៍ផ្សំចំណីបំប៉នសំរាប់ជ្រូក.....	៦១
៤.៩. បទពិសោធន៍ចិញ្ចឹមជ្រូកអាច់បានផល.....	៦២
ឧបសម្ព័ន្ធ	៦៤

អារម្ភកថា

ក្រៅពីការងារធ្វើស្រែចំការ កសិករកម្ពុជាភាគច្រើនចិញ្ចឹមសត្វដូចជា ជ្រូក គោ មាន់ ទា ដើម្បីបង្កើននូវកំរិត ជីវភាពគ្រួសាររបស់គាត់ ។

ដោយឡែកការចិញ្ចឹមជ្រូកច្រើនប្រព្រឹត្តទៅជាលក្ខណៈគ្រួសារទ្រង់ទ្រាយខ្នាតតូច និងចិញ្ចឹមជាយថាផល គឺ គាត់ចិញ្ចឹមតាមទំលាប់តាមដោយពុំគិតពីលក្ខណៈបច្ចេកទេសឡើយ គឺអាស្រ័យទៅលើជីវភាពគ្រួសារ ដើមទុន ។ល។ កសិករច្រើនប្រើចំណី ដែលគាត់អាចរកបាននៅតាមភូមិ ព្រោះក្នុងករណីនេះគាត់ចំណាយថវិកាអស់តិចបំផុត បើ ប្រៀបធៀបទៅនឹងចំណីដែលទិញគេតាមទីផ្សារ ។ កសិករភាគច្រើនចិញ្ចឹមជ្រូកសាច់ ព្រោះគាត់យល់ថាវាងាយស្រួល ក្នុងការចិញ្ចឹម និងថែរក្សាជាងមេជ្រូក ដោយប្រើប្រាស់ទុនតិចជាង និងម្យ៉ាងទៀតជ្រូកសាច់គាត់រហ័សជឿនលឿន ដើម្បី យកប្រាក់ចំណូលសំរាប់ដោះស្រាយជីវភាពគ្រួសាររបស់គាត់ ។ មួយវិញទៀតការចិញ្ចឹមជ្រូកតែងជួបប្រទះនូវជំងឺ ដែល កើតឡើងនៅលើកូនជ្រូក និងមេជ្រូក ។ ដំណោះស្រាយរបស់កសិករក្នុងការព្យាបាលជ្រូក គឺអាស្រ័យទៅតាមលទ្ធភាព ដែលគាត់មានគឺគាត់ប្រើឱសថបូរាណ ឬទិញថ្នាំពីផ្សារជិតៗភូមិ ឬក៏ហៅបុរសពេទ្យមកព្យាបាលសត្វរបស់គាត់ ។ ដោយ យោលទៅលើបញ្ហាទាំងនេះយើងបានរៀបចំចងក្រងសៀវភៅនេះឡើង ដើម្បីជំនួយដល់កសិករក្នុងការចិញ្ចឹមជ្រូក ឱ្យបានផលខ្ពស់ ។ សៀវភៅនេះចែកចេញជា ៤ ជំពូកធំៗ ដូចជាបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមជ្រូកសាច់ ជ្រូកមេ ជំងឺ និងការ ព្យាបាលជ្រូក ។

យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា សៀវភៅនេះអាចជាទុនមួយក្នុងការជួយកសិករក្នុងការចិញ្ចឹមជ្រូកឱ្យបានផលខ្ពស់ ។ យើង ខ្ញុំសូមស្វាគមន៍ រាល់មតិយោបល់កែលម្អផ្សេងៗ ក្នុងន័យស្ថាបនាឱ្យសៀវភៅនេះ កាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពសំរាប់ ប្រើប្រាស់ ។

ជំពូកទី១

បច្ចេកទេសសាមញ្ញក្នុងការចិញ្ចឹមជ្រូកសាច់

១.១. កត្តាដែលមានឥទ្ធិពលទៅលើការលូតលាស់របស់ជ្រូក

កត្តាធម្មជាតិសំខាន់ៗដែលមានឥទ្ធិពលទៅលើការលូតលាស់របស់ជ្រូក

- ប្រភពពូជ
- ចំណី និងបច្ចេកទេសនៃការផ្តល់ចំណី
- របៀបចិញ្ចឹមនិងប្រភេទទ្រុង
- ទីតាំងរបស់ទ្រុង និងខ្យល់អាកាសក្នុងទ្រុង
- ប៉ារ៉ាស៊ីតនិងជំងឺផ្សេងៗ
- ការថែទាំ និងធ្វើអនាម័យ ការការពារ និងព្យាបាលជំងឺ ។

១.២. ការជ្រើសរើសពូជ

ក. ពូជជ្រូកសំខាន់ៗនិងប្រភពពូជ

ពូជជ្រូកដែលកសិករនិយមចិញ្ចឹមរួមមាន ពូជកណ្តុរ យ៉កសៀ ហៃណាំ ឡេនរ៉ុស ឌុយរ៉ុក និងកូនកាត់ ។ ពូជកណ្តុរគឺជាពូជក្នុងស្រុក មានការលូតលាស់យឺត ចិញ្ចឹមក្រចំ តែមិនរើសចំណី ធន់នឹងអាកាសធាតុ និងជំងឺ ។ ពូជយ៉កសៀ ហៃណាំ ឡេនរ៉ុស និងឌុយរ៉ុក ជាពូជនាំចូលពីបរទេសមានការលូតលាស់រហ័សជាងពូជក្នុងស្រុក ប៉ុន្តែមិនសូវធន់នឹងអាកាសធាតុ ងាយរងនូវជំងឺ និងច្រើនរើសចំណី ។ សំរាប់រយៈពេលចិញ្ចឹមស្មើគ្នា ជាទូទៅពូជជ្រូកនាំចូលលូតលាស់លឿនជាងពូជក្នុងស្រុក ។ ការទិញពូជជ្រូកតាមទីផ្សារ តាមកង់ ឬតាមម៉ូតូ យកមកចិញ្ចឹមជាការប្រថុយប្រថានខ្លាំងបើប្រៀបធៀបទៅនឹងពូជដែលគាត់រើសនៅតាមភូមិ ។ កូនជ្រូកដែលគេដឹកយកមកលក់ច្រើនជួបបញ្ហាយកល្អយើងគួរជ្រើសរើសពូជតាមភូមិមកចិញ្ចឹមទើបប្រសើរជាង ។